

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та математики
Кафедра комп'ютерних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи та
міжнародної діяльності

Наталія ВІННИКОВА

» *Вересня* 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НАУКОВИЙ СЕМІНАР З ІКТ В ОСВІТІ

для аспірантів

спеціальності А1 Освітні науки

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

Київ – 2025

Розробник:

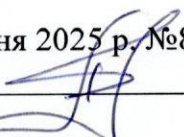
Морзе Наталія Вікторівна, член-кореспондент НАПНУ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерних наук Факультету інформаційних технологій та математики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Викладач:

Морзе Наталія Вікторівна, член-кореспондент НАПНУ, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри комп'ютерних наук Факультету інформаційних технологій та математики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні комп'ютерних наук і математики

Протокол від 26 серпня 2025 р. №8

Завідувач кафедри Андрій БОНДАРЧУК

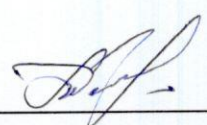
Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки»

«26» 08 2025 р.

Гарант освітньо-наукової програми Людмила ХОРУЖА

Робочу програму перевірено

«01» 09 2025 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____

_____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

_____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____

_____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____

_____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
Вид дисципліни	вибіркова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська					
Загальний обсяг кредитів / годин	8 / 240					
Рік навчання	1	2	3	1	2	3
Семестр	2	3-4	5	2	3-4	5
Кількість змістових модулів	1	2	1	1	2	1
Обсяг кредитів	2	4	2	2	4	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	120	60	60	120	60
Аудиторні	16	32	16	8	16	8
Самостійна робота	40	80	40	52	104	52
Форма семестрового контролю	Залікове оцінювання					

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є формування у здобувачів наукового ступеня доктора філософії дослідницьких умінь компетентності, умінь критичного аналізу й оцінювання сучасних наукових досліджень з використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, здатності до генерування нових ідей у процесі розв'язання дослідницьких завдань.

Завдання курсу відповідно до програмних (загальних і фахових) компетентностей:

- формування у здобувачів освіти здатності логічно будувати структуру наукового дослідження, застосовувати відповідні методи його реалізації, здійснювати кількісно-якісне інтерпретування здобутих результатів;
- формування вмінь прогнозувати наукову діяльність, моделювати освітні явища і процеси, аналізувати тенденції їх розвитку;
- формування в здобувачів освіти здатності критично мислити, використовувати набутий особистісно-професійний досвід для розв'язання наукових і фахових завдань;
- формування вмінь аналізувати міждисциплінарні явища й процеси, об'єктивно оцінювати сучасні наукові судження; здатності до критичного аналізу, генерування оригінальних теоретичних конструкцій, гіпотез;
- формування вмінь обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології у дослідницькій діяльності;
- формування вмінь критично оцінювати власні результати в контексті сучасних наукових досліджень у царині методики навчання української мови, культури й гуманітарного знання, здатність аргументовано викладати та захищати власну позицію у науковій дискусії.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни «**Науковий семінар з ІКТ в освіті**» аспіранти повинні мати такі компетентності:

ЗК 1 Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК 2 Здатність до розуміння сучасної методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; методологічно та технологічно грамотно здійснення наукового дослідження, інтерпретація його результатів; ефективне висвітлення та поширення знань щодо наукових досліджень та інновацій, аналізу міждисциплінарних явищ та процесів.

СК 1 Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти

системність, взаємозв'язок та цілісність педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості педагогіки; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні; розглядати педагогічні явища, розвиток освіти та науки у їх історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення педагогічних проблем у зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати та продукувати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні; досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках.

СК 2 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК 5 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, презентації наукових доробків та ідей, володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; до участі у різних видах наукового спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).

СК 11 Здатність володіти інформаційно-комунікаційними технологіями та методичними основами їх застосування, застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності; упроваджувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для розв'язування науково-дослідних завдань, моделювання, моніторингу та опрацювання результатів експерименту.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 Критично мислити, розумітися в широкому колі філософсько-світоглядних питань, використовувати набутий особистісно-професійний досвід для вирішення наукових та фахових завдань; аналізувати міждисциплінарні явища і процеси; реалізувати власний аксіологічний та науковий потенціал.

ПРН 2 Застосовувати методи наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробляти та впроваджувати науково-дослідницькі та інноваційні проєкти, здійснювати наукове дослідження й інтерпретувати його результати, ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень.

ПРН 5 Застосовувати знання іноземної мови для забезпечення ефективної професійної комунікації, презентувати та обговорювати результати досліджень державною та іноземними мовами, готувати апікаційні форми іноземною мовою; застосовувати іноземну мову в самоосвітній діяльності.

ПРН 7 Знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікацію взаємодію за допомогою соціальних мереж; використовувати прийоми створення, збереження, обробки та інтерпретації даних в інформаційних системах сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Здатність працювати з науковими даними та інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі інтернет.

ПРН 8 Представляти в усній і письмовій формах перед фаховою і нефаховою аудиторією результати власної дослідницької діяльності.

ПРН 9 Виявляти і формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проектування наукової роботи, визначати проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, складати робочий план теоретичного й експериментального дослідження у галузі освітніх, педагогічних наук.

ПРН 10 Вибудовувати алгоритм наукового дослідження у галузі освітніх, педагогічних наук, використовувати методологічні принципи наукового дослідження, організувати та проводити педагогічне спостереження і педагогічний експеримент, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначати порядок проведення дослідження і його етапи.

ПРН 11 Застосовувати методи математичної статистики для обробки і аналізу отриманих експериментальних даних та об'єктивної оцінки результатів дослідження.

ПРН 18 Застосовувати ІКТ для розв'язування освітньо-наукових завдань; розробляти науково-методичний супровід ефективного застосування ІКТ в освітній, науковій та управлінській діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Конт роль	Аудиторна	Само-стійна
			Семінари	
2 семестр				
Змістовий модуль 1. «Методологічний практикум з теорії використання ІКТ в освіті»				
Тема 1.1. Вступ. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики використання ІКТ в освіті	14		4	10
Тема 1.2. Основи планування наукового дослідження	14		4	10
Тема 1.3. Методи наукового дослідження	14		4	10
Тема 1.4. Методологічні засади та науковий апарат дисертації	14		4	10
Контрольна робота	4	4		
Кількість годин на змістовий модуль 1	60	4	16	40
3 семестр				
Змістовий модуль 2. «Методологічний практикум з методики використання ІКТ в освіті»				
Тема 2.1. Методика використання ІКТ в освіті як об’єкт дослідження	19		6	13
Тема 2.2. Аналітичні процедури в наукових дослідженнях	18		5	13
Тема 2.3. Тайм-менеджмент наукової роботи	19		5	14
Контрольна робота	4	4		
Кількість годин на змістовий модуль 2	60	4	16	40
4 семестр				
Змістовий модуль 3. «Методологія наукового дослідження з використання ІКТ в освіті»				
Тема 3.1. Організація експериментального навчання	10		3	7
Тема 3.2. Гіпотеза в експериментальних дослідженнях	10		3	7
Тема 3.3. Принципи здійснення методологічного аналізу	10		3	7
Тема 3.4. Методи методологічного аналізу	10		3	7
Тема 3.5. Організація колективних наукових досліджень. Норми наукової етики	8		2	6
Тема 3.6. Зберігання наукової інформації, її пошук, опрацювання	8		2	6
Контрольна робота	4	4		
Кількість годин на змістовий модуль 3	60	5	16	40
5 семестр				
Змістовий модуль 4. «Результативність наукової діяльності»				
Тема 4.1. Сучасні можливості оприлюднення результатів дослідження	21		6	15
Тема 4.2. Упровадження результатів дослідження	21		6	15
Тема 4.3. Вимоги до оформлення дисертації	14		4	10
Контрольна робота	4	4		
Кількість годин на змістовий модуль 4	60	16	16	40
Разом	240	16	64	160

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна	Само- стійна
		Семінари	
2 семестр			
Змістовий модуль 1. «Методологічний практикум з теорії використання ІКТ в освіті»			
Тема 1.1. Вступ. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики використання ІКТ в освіті	15	2	13
Тема 1.2. Основи планування наукового дослідження	15	2	13
Тема 1.3. Методи наукового дослідження	15	2	13
Тема 1.4. Методологічні засади та науковий апарат дисертації	15	2	13
Кількість годин на змістовий модуль 1	60	8	52
3 семестр			
Змістовий модуль 2. «Методологічний практикум з методики використання ІКТ в освіті»			
Тема 2.1. Методика використання ІКТ в освіті як об’єкт дослідження	26	4	22
Тема 2.2. Аналітичні процедури в наукових дослідженнях	17	2	15
Тема 2.3. Тайм-менеджмент наукової роботи	17	2	15
Кількість годин на змістовий модуль 2	60	8	52
4 семестр			
Змістовий модуль 3. «Методологія наукового дослідження з використання ІКТ в освіті»			
Тема 3.1. Організація експериментального навчання	14	2	12
Тема 3.2. Гіпотеза в експериментальних дослідженнях	10	2	8
Тема 3.3. Принципи здійснення методологічного аналізу	10	2	8
Тема 3.4. Методи методологічного аналізу	10	2	8
Тема 3.5. Організація колективних наукових досліджень. Норми наукової етики	8	-	8
Тема 3.6. Зберігання наукової інформації, її пошук, опрацювання	8	-	8
Кількість годин на змістовий модуль 3	60	8	52
5 семестр			
Змістовий модуль 4. «Результативність наукової діяльності»			
Тема 4.1. Сучасні можливості оприлюднення результатів дослідження	26	4	22
Тема 4.2. Упровадження результатів дослідження	17	2	15
Тема 4.3. Вимоги до оформлення дисертації	17	2	15
Кількість годин на змістовий модуль 4	60	8	52
Разом	240	32	208

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З ТЕОРІЇ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТІ»

Тема 1.1. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики використання ІКТ в освіті

Вступ. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики використання ІКТ в освіті. Критерії розвитку педагогічної науки: поява нових ідей та теорій, розширення дослідницької проблематики, диференціація науки, розвиток окремих галузей; розвиток поняттєвого апарату; інституціоналізація науки, відповідність розвитку науки її логіці; розроблення багатоваріантних шляхів розв'язання педагогічних проблем; розвиток технологій досліджень; тісний зв'язок з потребами практики, підвищення ефективності освіти; зростання кількості періодичних видань, науковців, спецрад із захисту дисертацій

I. Обговорення теоретичних питань

1. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики використання ІКТ в освіті.
2. Стан та напрями розвитку педагогічних досліджень.
3. Критерії розвитку педагогічної науки.

III. Обговорення проблем з теми.

1. Що означає «порушити наукову проблему»?
2. З якою метою проводять наукові дослідження?

Основні поняття теми: наука, наукова діяльність, критерії розвитку педагогічної науки.

Література основна: 1, 6, 8

Література додаткова: 1, 2

Тема 1.2. Основи планування наукового дослідження

I. Обговорення теоретичних питань

1. Які етапи виділяють у науковій діяльності?
2. Чи можна виокремити з-поміж етапів найбільш важливий? Чому?
3. У чому полягає сутність етапу збору фактичного матеріалу?
4. Виявлення протиріч у науковому знанні й постановка проблеми.
5. Визначення актуальності дослідження.

Визначення актуальності дослідження. Визначення об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження. Висунення робочої гіпотези. Теоретичне обґрунтування та опис. Проведення дослідження. Типи досліджень. *II. Проблемна дискусія.*

Виявлення протиріч у науковому знанні й постановка проблеми.

Основні поняття теми: наукове дослідження, актуальність, типи досліджень.

Література основна: 2, 5, 7, 8.

Література додаткова: 1, 2.

Тема 1.3. Методи наукового дослідження

Характеристика загальнонаукових логічних методів і прийомів: аналіз і синтез; абстрагування та конкретизація; ідеалізація; узагальнення; порівняння; класифікація; індукція і дедукція; аналогія; моделювання; мисленнєвий експеримент; монографічний метод. Проективні методи. Експертні методи дослідження. Індивідуальна експертна оцінка. Метод узагальнення незалежних характеристик. Діагностувальні контрольні роботи, їх класифікація. Соціометричний метод. Експеримент. Природний експеримент. Лабораторний експеримент. Констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту.

Основні поняття теми: методи теоретичного дослідження; методи емпіричного дослідження; проективні методи; експертні методи дослідження; експеримент; педагогічний експеримент.

Література основна: 7, 8, 13.

Література додаткова: 2, 3

Тема 1.4. Методологічні засади та науковий апарат дисертації

Основні методологічні характеристики, які повинні відобразитися в дисертації.

1. Тема дослідження.
2. Актуальність дослідження.
3. Мета й завдання дослідження.
4. Методологічні і теоретичні засади педагогічного дослідження.

Основні поняття теми: дисертаційна праця; дисертація; методологічні засади дисертації; науковий апарат дисертації.

Література основна: 5, 7, 8, 12, 13.

Література додаткова: 2,3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 «МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТІ»

Тема 2.1. Методика використання ІКТ в освіті як об'єкт дослідження

Загальні питання методики використання ІКТ в освіті як галузі сучасної педагогічної науки. Дидактичні засади використання ІКТ в освіті: закономірності, принципи, підходи, форми, методи, засоби.

Основні поняття теми: закономірність, принцип, підхід, форми, методи, засоби навчання української мови.

Література основна: 7, 8.

Література додаткова: 1

Лекція 2.2. Аналітичні процедури в наукових дослідженнях

Аналіз – початковий етап педагогічного дослідження. Типи аналізу:

механічне розчленування, визначення динамічного складу, виявлення форм взаємодії елементів цілого; з'ясування причин явищ; з'ясування рівнів знань та їх структури. Різновиди аналізу: класифікація, періодизація.

Основні поняття теми: аналіз, типи аналізу, різновиди аналізу.

Література основна: 5, 7, 13.

Література додаткова: 2.

Тема 2.3. Тайм-менеджмент наукової роботи

Тайм-менеджмент – раціональна організація часу для розв'язання поставлених проблем. Тайм-менеджмент як засіб самоорганізації дослідника. Генеза тайм-менеджменту. Методики тайм-менеджменту: хронометраж, матриця Ейзенхауера, принцип Парето тощо.

Основні поняття теми: тайм-менеджмент, час, методики тайм-менеджменту

Література основна: 2, 3, 5, 7.

Література додаткова: 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТІ»

Тема 3.1. Організація експериментального навчання

Генеза змісту категорії «експеримент» у суспільних науках. Типологія педагогічного експерименту. Основоположні принципи, структура та зміст педагогічного експерименту. Гіпотеза як наукове теоретичне підґрунтя педагогічного експерименту

Основні поняття теми: експеримент, типи експерименту, гіпотеза.

Література основна: 12,12

Література додаткова: 2

Тема 3.2. Гіпотеза в експериментальних дослідженнях

Сутність гіпотези. Місце гіпотези в науковому дослідженні. Вимоги до гіпотези. Етапи обґрунтування гіпотези. Типові недоліки використання гіпотези.

Основні поняття теми: експеримент, гіпотеза, вимоги до гіпотези.

Література основна: 2, 5, 7, 8, 13.

Література додаткова: 1,2.

Тема 3.3. Принципи здійснення методологічного аналізу

Сутнісні ознаки методологічного аналізу. Принципи здійснення методологічного аналізу. Зумовленість розвитку наукової галузі зовнішніми та внутрішніми чинниками.

Основні поняття теми: методологічний аналіз, принципи здійснення методологічного аналізу, наукова галузь.

Література основна: 7, 8, 13

Література додаткова: 2,3.

Тема 3.4. Методи методологічного аналізу

Методика дослідження – це система правил використання методів, прийомів та способів для проведення будь-якого дослідження. Теоретичні та емпіричні методи методологічного аналізу.

Основні поняття теми: методологічний аналіз, методи методологічного аналізу, наукова галузь.

Література основна: 8, 13.

Література додаткова: 2.

Тема 3.5. Організація колективних наукових досліджень.

Норми наукової етики

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Основні принципи створення наукового колективу.
2. Які принципи є засадничими щодо роботи наукового колективу?
3. Визначте якими особистісними якостями повинен володіти дослідник.
4. Чим відрізняється наукова школа від наукового колективу.
5. Визначте особливості наукової школи: структуру, функції та основні ознаки.
6. Які цінності є базовими відносно норм науки?

II. Проблемна дискусія.

1. Які дослідження більш ефективні – індивідуальні чи колективні?
2. До умов ефективної роботи наукового колективу відносять такі:
 - згуртованість;
 - сумісність співробітників;
 - психологічний клімат;
 - колективна думка й колективізм у роботі;
 - традиції і творчий потенціал.

Чи погоджуєтеся Ви з такою думкою? Відповідь обґрунтуйте.

Основні поняття теми: науковий колектив, моральні норми, етика в науці, етика вченого.

Література основна: 7, 8, 13.

Література додаткова: 1,2.

Тема 3.6. Зберігання наукової інформації, її пошук, опрацювання

I. Обговорення теоретичних питань:

1. Види джерел інформації.
2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.
3. Класифікація, структура та призначення наукових документів.
4. Пошук необхідної інформації.
5. Принципи збору інформаційного матеріалу.
6. Порядок опрацювання та групування матеріалу.
7. Використання ІІІ для пошуку, аналізу та опрацювання наукової

інформації.

Практичні завдання 1. Підготуйте глосарій: інформація, друковані джерела інформації; навчальні матеріали; підручник; навчальні посібники; монографія; реферат; тези; нормативні документи; інформаційне забезпечення; бібліотечний каталог.

Основні поняття теми: інформаційні продукти, наукова інформація, інформаційні мережі, документ.

Література основна: 7, 8, 13.

Література додаткова: 1, 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. **«РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Тема 4.1. Упровадження результатів дослідження

Суб'єкти впровадження, об'єкти впровадження. Цільова група користувачів результатів дослідження. Етапи впровадження. Документальне підтвердження достовірності впровадження результатів наукового дослідження. Організація контролю за впровадженням результатів наукового дослідження.

Основні поняття теми: упровадження результатів дослідження, етапи впровадження, контроль.

Література основна: 7, 8, 13.

Література додаткова: 2.

Тема 4.2 Сучасні можливості оприлюднення результатів дослідження

Науковий семінар як форма оприлюднення результатів наукових досліджень. Оприлюднення результатів наукових досліджень: публікації статей у фахових виданнях, тез виступів на конференціях, семінарах, симпозиумах, нарадах, круглих столах тощо, опублікування наукової монографії. Автореферати кандидатських і докторських дисертацій як особлива форма оприлюднення.

Основні поняття теми: науковий семінар, стаття, тези, виступ, автореферат.

Література основна: 7, 8.

Література додаткова: 2,3.

Тема 4.3 Вимоги до оформлення дисертації

Структура й обсяг дисертації. Вимоги до оформлення вступу. Анотації у структурі дисертації. Вимоги до оформлення списку використаних джерел і додатків.

Основні поняття теми: дисертація, анотація, список використаних джерел, додатки.

Література основна: 10

Література додаткова: 1.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма)

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності	Кількість одиниць до розрахунку	Максимальна кількість балів за вид діяльності
1	Відвідування семінарських занять	1	8	8	8	8	8	8	8	8
2	Робота на семінарських заняттях	10	8	80	8	80	8	80	8	80
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	40	200	40	200	40	200	40	200
	Максимальна кількість балів за модуль			288		288		288		288
	Максимальний бал		1152							
	Коефіцієнт		1152 : 100 = 11,52							
	Загальна кількість балів – 100									

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма)

[illegible]

6.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З ТЕОРІЇ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТІ»

Тема 1.1. Проблематика наукових досліджень з теорії та методики використання ІКТ в освіті

1. Проаналізуйте нормативні документи, які регламентують сферу освіти (закони України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність» тощо) щодо ролі науки та наукового пізнання у розвитку усіх сфер суспільства.

2. Ознайомтеся з авторефератами дисертацій кандидатських і докторських дисертацій, захищених впродовж поточного року. Яким проблемам вони присвячені? Який висновок з цього випливає?

3. Укладіть список основних праць науковців в галузі використання ІКТ в освіті. Про які напрями дослідження вченого свідчить список?

4. Доберіть декілька афоризмів, які актуалізують проблему вашого дослідження, визначте власне розуміння цих висловів.

5. Напишіть твір-есе на одну із запропонованих тем: “Що таке наука”, “Яких досліджень потребує сучасна школа”.

Тема 1.2. Основи планування наукового дослідження

1. Висловіть власну думку, відповідаючи на запитання: «Для чого необхідно формулювати мету, завдання й гіпотезу дослідження?»

2. Чи виникають труднощі під час формулювання проблеми дослідження? Якщо так, то які.

3. Складіть кластер, що відбиває основні етапи наукової діяльності, складники і принципи цих етапів.

4. Напишіть твір-есе на тему: “Моє наукове дослідження”.

Тема 1.3. Методи наукового дослідження

1. Схарактеризуйте емпіричні методи дослідження.

2. Складіть блок-схему дослідження із зазначенням основних етапів та методів дослідження, що застосовуються на цих етапах.

3. Підготуйте повідомлення з теми «Методи математичної статистики наукових дослідженнях з використання ІКТ в освіті».

Тема 1.4. Методологічні засади та науковий апарат дисертаційної праці

1. Класифікуйте дисертаційні праці, захищені в спецрадах двох-трьох університетів упродовж останніх трьох років, за їх характером і змістом.

2. Проаналізуйте розділ автореферату «теоретико-методологічні основи дослідження». На які концептуальні засади спираються дослідники? На яких філософських, мовознавчих, педагогічних, психологічних засадах плануєте здійснити власне дослідження? Відповідь обґрунтуйте.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРАКТИКУМ З МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТІ»

Тема 2.1. Методика використання ІКТ в освіті як об'єкт дослідження

1. Порівняйте об'єкт, предмет, мету й завдання методики використання ІКТ в освіті в середній школі та у вищому закладі освіти. Якого висновку ви дійшли ?

2. Нижче наведено три формулювання запитань анкети. У всіх трьох допущену одну й ту саму помилку. Яку?

1) Чи задоволені ви своїми успіхами з використання ІКТ в освіті?

а) задоволений;

б) не задоволений;

в) не знаю.

2) Як ви думаєте, чи покращилися виші знання з використання ІКТ в освіті?

а) думаю, що покращилися;

б) важко сказати;

в) не покращали, залишилися такими ж.

3) Чи усвідомлюєте ви свої навчальні цілі?

а) так, усвідомлюю;

б) ні, не усвідомлюю;

в) важко відповісти.

Як можна переформулювати ці питання, щоб уникнути помилки?

2. Напишіть есе з теми «Використання ІКТ в освіті як навчальна дисципліна у вищій школі: проблеми та новітні погляди».

Тема 2.2. Аналітичні процедури в наукових дослідженнях

1. Визначте поняття «аналітичні процедури».

2. Проаналізуйте запропоновані антиномії: Як пов'язані протирічні положення в кожній парі?

- Прагніть за можливістю найповніше вивчити те, що є в розпорядженні науки; поважайте традицію, оскільки ті, хто жили до нас, не гірше розбиралися. – Не створюйте собі кумирів навіть із геніальних попередників, і найбільший авторитет не має ліцензії на істину.

- Немає і не може бути наукового мислення поза природньою логікою і здоровим глуздом. – Науковий підхід до проблеми часто є повним запереченням того, як її розуміють з точки зору здорового глузду (Л.Кац).

3. Знайдіть аргументи «за» і «проти» наведеного судження:

«Такі суб'єктивні чинники, як інтереси, потреби, цілі, входять у самі стандарти оцінки науковості знання».

4. Ознайомтеся з прийомами, за допомогою яких здійснюється аналіз і критика джерел, опрацьованих на етапі ознайомлювального читання:

1) виокремлення критеріїв, визначення характеру зв'язків аналізованого дослідження зі своїм завданням (чи описує джерело подібний

фактичний матеріал, чи дає загальну теоретичну базу, пропонує придатний метод дослідження або ж може бути взятим за взірець власного способу побудови дослідження);

2) виділення загальних змістових параметрів (підстав) для аналізу джерел з теми дослідження. Такими параметрами зазвичай є ті ключові поняття, на базі яких формулюється тема;

3) складання зведених таблиць, змістових параметрів відповідно до поглядів різних авторів, на основі яких (таблиць) проводиться порівняльно-зіставне вивчення представленості та інтерпретування означених параметрів;

4) порівняльний аналіз і класифікація визначень понять і категорій, запропонованих різними авторами, що є значущим для розроблення наукової проблеми. Створення на основі такого аналізу описових класифікаційних текстів;

5) складання рефератів за одним або за кількома джерелами.

Поміркуйте:

а) які з перерахованих прийомів відповідають методу термінологічного аналізу;

б) чи можна сформулювати проблему дослідження, не вдаючись попередньо до аналізу документальних джерел інформації.

Тема 2.3. Тайм-менеджмент наукової роботи

1. Дайте відповідь на запитання

- Навіщо потрібен облік часу?
- Чи плануєте ви свої справи на кожен день, тиждень? Чи допомагає складання планів для покращення ефективності?
- Що корисніше: плани, зроблені в уяві, чи плани, написані на аркуші?
- Пригадайте, що заважає виконати справу своєчасно, що відволікає вас, через що ви запізнюєтеся. Складіть список «крадіїв» часу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ОСВІТІ»

Тема 3.1 Організація експериментального навчання

1. Що розуміють у методиці під методичним експериментом?
2. Сформулюйте мету констатувального, навчального, контрольного етапу експерименту з будь-якої теми.
3. Важливим етапом організації експерименту є формулювання гіпотези – припущення причини неефективного навчання, зокрема неефективна комбінація методів навчання або ж недоцільне використання засобів навчання тощо.
4. Ознайомтеся з гіпотезою, висунутою в процесі виконання наукового дослідження з конкретної теми дослідження.

5. Поміркуйте, як пов'язана гіпотеза з метою експерименту. Сформулюйте робочу гіпотезу з конкретної теми, спираючись на мету констатувального, навчального, контрольного експерименту (див. попереднє завдання).

6. Проаналізуйте висловлення. Чи згодні ви з автором? Чому?

1) «Висновки, до яких доходимо в результаті експерименту, асиметричні: гіпотеза може відхилятися, але ніколи не може бути остаточно прийнятою. Будь-яка гіпотеза відкрита для подальшої перевірки» (Л.Кац).

2) «Процедура експерименту ніколи не може дати абсолютно достовірного знання, оскільки індукція принципово неповна. Експеримент - це найкращий спосіб критики і відбору ідей, але не кращий спосіб породження нового знання» (Л.Кац).

Тема 3.2. Гіпотеза в експериментальних дослідженнях

Завдання для обговорення в групі:

Що таке гіпотеза?

2. Які види гіпотез існують?

3. Які основні вимоги до постановки гіпотези наукового дослідження?

4. Чи буде наукове дослідження повноцінним без визначення гіпотези? Чому?

5. Чи можливе спростування гіпотези в межах наукового дослідження?

Сформулюйте кілька загальних і часткових гіпотез згідно з основними вимогами дослідження.

Тема 3.3. Принципи здійснення методологічного аналізу

1. Обґрунтуйте принципи здійснення методологічного аналізу на прикладі одного з наукових досліджень.

Тема 3.4. Методи методологічного аналізу

1. Охарактеризуйте теоретичні та емпіричні методи методологічного аналізу.

Тема 3.5. Організація колективних наукових досліджень. Норми наукової етики

1. Запропонуйте власне визначення поняття «науковий колектив».

2. Запишіть принципи роботи наукового колективу. Стисло прокоментуйте їх.

3. Сформулюйте правила формування та згуртування наукового колективу.

4. Проранжуйте за значущістю 4-5 особистісних якостей дослідника для успішної роботи в колективі.

Тема 3.6. Зберігання наукової інформації, її пошук, опрацювання

1. Підготуйте логіко-структурні схеми: Інформаційне забезпечення дослідження. Схема календарного плану-графіку. Зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності. Підготуйте реферативне повідомлення та презентацію з теми: «Техніка збирання і систематизації ілюстративних і зображувальних матеріалів».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

«РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 4.1 Сучасні можливості оприлюднення результатів дослідження

1.

3

Розясуйте спільне й відмінне між текстом наукової статті та анотацією, рефератом і рецензією.

2. Назвіть основні правила наведення цитат. Прокоментуйте такі поняття: «некоректне цитування» з наукових джерел, «непряме цитування».

3. У чому виявляється індивідуальний стиль мовлення доповідача? Наведіть приклади мовних і мовленнєвих одиниць, які відображають індивідуальність науковця. Які інтонаційні елементи маркують індивідуальний інтонаційний стиль?

4. Які спільні і відмінні ознаки писаного тексту наукової доповіді та його усним (виголошеним) варіантом?

5. Наведіть фрази та кілька прийомів активізації уваги слухачів, завдяки яким досягається контакт між доповідачем і слухачами.

6. Прокоментуйте висловлення: "Наука чужою мовою не пускає в людині глибокого коріння" (І. Огієнко).

7. Ознайомтеся з порадами К. Тухольського для ораторів. Що нового ви для себе знайшли в цих порадах? Прокоментуйте стиль тексту.

Короткі речення. Короткі речення. Короткі речення.

Ясний план у голові – і якомога менше на папері. Факти – або звернення до почуттів. Ораторі – не енциклопедія. Енциклопедія є у людей вдома.

Один і той самий голос втомлює. Говори не більше сорока хвилин. Не шукай ефектів, які не ведуть до головної мети. Трибуна безжальна: людина на ній більше оголена, ніж на пляжі.

Пам'ятай: чим коротша промова, тим менше шансів провалитись.

9. Розробіть фрагмент виступу з проблеми власного дослідження із залученням технічних засобів навчання.

Тема 4.2. Упровадження результатів дослідження

1. Прокоментуйте міркування науковців стосовно підходів до наукової роботи.

Дослідження, яке ви виконуєте, має бути корисним і для вас, і для інших. У науковій роботі мають бути намічені шляхи перевірки і спростування пропонованої ідеї, тобто міститися напрацювання для продовження роботи іншими дослідниками.

2. Підготуйте проект акту про впровадження результатів дисертації.

Тема 4.3 Вимоги до оформлення дисертації

1. Які вимоги ставляться до написання дисертації?

2. Чи згодні ви з міркуваннями вчених? Що варто взяти до уваги, "шліфуючи" мову і стиль наукової роботи? Обґрунтуйте свою думку.

3. Як можна домогтися поліпшення стилю викладу наукового матеріалу дисертації?

6.3. Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

5 балів – аспірант глибоко і міцно засвоїв матеріал, вичерпно, грамотно виконує письмові роботи; бере активну участь у дискусіях, аргументує власну думку, обізнаний з термінологією, вправно володіє методами наукового дослідження.

3-4 бали – аспірант твердо знає матеріал, не допускає істотних неточностей у процесі відповіді на поставлені запитання, відчуває труднощі під час аргументування наукових положень, припускається помилок, уживаючи термінологію, знає методи дослідження, але не завжди вдало їх добирає для досягнення поставленої мети.

2 бали – аспірант знає лише основний матеріал, водночас не опанував його деталей, допускає неточності у відповідях на поставлені питання, не засвоїв термінології, послуговується лише окремими методами дослідження.

1 бал – аспірант не знає матеріалу, допускає істотні помилки в оформленні матеріалів та відповідях на поставлені питання; не вміє аргументувати наукові положення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у вигляді залікового оцінювання за результатами поточної успішності (проміжного контролю) з усіх змістових модулів дисципліни «**Науковий семінар з ІКТ в освіті**».

6.5. Оцінювання освітніх досягнень аспірантів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Адаменко М. І., Бейлін М.В. Основи наукових досліджень. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. –188 с.
2. Волотовська , Т. П., Єпик , Л. І., & Лемешева , Н. В. (2024). Роль ІКТ та інновацій у підготовці майбутніх фахівців в системі вищої освіти . *Академічні візії*, (28). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/906>
- 3.
4. Гнізділова О. Ідентифікація феномену «Науково-педагогічна школа». *Педагогічні науки : зб. наук. пр. Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка*. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. Вип. 60. С. 76–84.
5. Гончаренко С.У. Етика науки та етичний кодекс ученого. *Шлях освіти*. 2011. № 3. С.2-8.
6. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2008. 278с.
7. Гончаренко С.У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення Рівне: Волинські обереги, 2012. 192 с. ISBN 978-966-416-288-0
8. Горошкіна О.М., Шутова Л.І. Науковий текст: особливості мови і стилю : Навч. посіб. для аспірантів. Луганськ, 2014. 138 с.
9. Метулинська Н. Професійний етнос науковця в сучасній Україні [Текст] *Український інформаційний простір : Науковий журнал / Київський нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т журналістики і міжнародних відносин*. Київ, 2013. № 1. Ч. 2. С. 146–150.
10. Освіта для цифрової трансформації суспільства / Edukacja dla cyfrowej transformacji społeczeństwa / Education for digital transformation of society : монографія. У 2 т. Т. 1 ; за наук. ред. В. Кременя, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, Н. Лазаренко. — Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2024. — 526 с. ISBN 978-617-8295-54-7
11. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 228 с.
12. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник Рівне: Волинські обереги, 2013. – 360 с.
13. Стинська В. В., Прокопів Л. М., & Стинський В. Р. (2024). ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІКТ-ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ . ПЕДАГОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ, (56), 69-75. <https://doi.org/10.37915/pa.vi56.557>
14. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. К. : НАДУ, 2008. – 184 с.
15. Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2017. 237 с.

Додаткова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Методи математичної статистики в дослідженні проблем педагогіки і психології [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukped.com/1169.html>
3. Типологія помилок у науковому тексті : *Зб. наук. пр.*; відп. ред. Т. В. Симоненко. Черкаси: Вид-во Черкас. нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького, 2011. 118 с.
4. Natalya Sokolova, Volodymyr Hnatushenko. Information technologies in IT education as a factor of digitalization of Ukrainian society. AdvAIT-2024: 1st International Workshop on Advanced Applied Information Technologies, December 5, 2024.
5. Hlianenko, K., Sosnova, M., Mikhaylichenko, M., Soter, M., & Kuzminska, Y. (2024). Utilisation of digital educational technologies in Ukraine's educational system. Multidisciplinary Reviews, 7, 2024spe009. <https://doi.org/10.31893/multirev.2024spe009>
6. Kyrylo Malakhov, Vadislav Kaverinskiy, Liliia Ivanova, Oleksandr Romanyuk, Oksana Romaniuk, Svitlana Voinova, Sergii Kotlyk, Oksana Sokolova. Modern Information Technologies in Scientific Research and Educational Activities. Computer Science > Computers and Society. arXiv:2407.10296. <https://doi.org/10.31274/isudp.2024.151>